

DE MOOIESTE,
LEUKSTE EN
ONTROERENDSTE

COLUMNS OVER
MOEDERSCHAP

ROOS SCHLIKKER

WE
ROMMELEN
MAAR
WAT
AAN

**WE
ROMMELEN
MAAR
WAT
AAN**

ROOS SCHLIKKER

KOSMOS

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

INLEIDING

Kindercolumns, ik ben er nooit dol op geweest. Relazen over horrorbevallingen ('En toen kwam die gynaecoloog met zó'n tang'), totaalrupturen, borstpompen, de eerste keer seks na het baren ('Het is net of je een banaan in de gang gooit'), snottebellen, snoetenpoetsers, de rode hond en wisseltanden, ik vond ze vaak niet zo boeiend. Kinderen kreeg je, daar lulde je verder niet over, was mijn motto.

Toen ik zwanger raakte, rende ik dan ook in looppas langs het schap met bevallingsboeken, opvoedtips en dikkebuikentijdschriften. Ik had er geen zin in. Wel in dat kind, maar niet in de met bloed besmeurde pagina's van anderen. Zelfs de zwangerschaps-cursus stond me zo tegen dat ik er dusdanig laat aan begon dat toen mijn zoon zich drie weken te vroeg opeens aandiende en de verloskundige zachtjes zei dat ik mocht persen, ik in paniek uitriep: 'Maar dat heb ik nog niet op de cursus gehad!'

En nu heb ik dus, ondanks mezelf, toch iets over mijn bevalling losgelaten. Excuus daarvoor. Maar als het ouderschap me iets heeft geleerd, is dat ik

de ruggengraat van een wattenschijfje bezit, dat ik weliswaar principes heb, maar me er nauwelijks aan houd en vooral dat ik niets onder controle heb. Laat staan mezelf.

‘Ben je de vader of moeder die je dacht te gaan worden voor je kinderen had?’ Stel deze vraag aan de gemiddelde ouder en beschaamd gegniffel is je deel. Want zouden we niet allemaal geduldig zijn? Een echte vriend of vriendin voor onze kinderen? Voldoende regels bieden? Weinig snoep? Niet transformeren in een onverzorgde ouder vol moedervlekken (lees: restjes spuug) op kruishoogte? Zouden wij het niet allemaal anders doen dan de rest en onszelf nimmer voor onze auto bevinden (zo’n gezinswagen die we ook nooit zouden kopen) met een kind dat in overstrekte houding een houten plank imiteert omdat het weigert zich in dat rottige stoeltje te laten proppen waarna we, zelf pissig, proberen die armpjes en beentjes toch in de juiste positie te origamiën zonder dat ze breken? En? Gelukt?

Precies. Dat lukt dus helemaal niemand.

Toen mijn man en ik ooit gloedvol tegen elkaar zeiden dat we een baby wilden, hadden we geen idee wat ons te wachten stond. Dat we ons eerste kindje niet in een wieg zouden leggen maar in een grafje. Dat de volgende baby bijna het leven liet bij dat verdorde persen en zo gehavend ter wereld kwam dat

de gynaecoloog het al over een ‘potentieel Downtje’ had. Dat hij uiteindelijk toch 46 chromosomen bleek te hebben, evenals zijn jongere broer. Dat onze zoons beiden een enorme piemelobsessie zouden krijgen. Dat ik veel meer schreeuw dan ik me ooit had voorgenomen. Dat nachten wakker liggen naast een bange peuter helemaal niet zo erg hoeft te zijn. Dat iedereen zelf op het knopje bij het stoplicht wil drukken. En dat ik veel vaker over mijn kinderen zou tikken dan ik me had voorgenomen. Want ik ben zo’n moeder die nauwelijks over kinderen las. Maar ik schrijf er wel over. Meer dan ik ooit had gedacht te zullen doen. Nee, niet over snoetenpoetsers (een woord dermate infantiel dat het onmiddellijk verboden zou moeten worden door de Nationale Taalpolitie), niet over borstpompen, niet over een knipje hier en een totaalruptuur daar. Dat zijn de details die weliswaar een groot deel van je humeur kunnen bepalen maar lang niet zo interessant zijn als dat ene allesomvattende gegeven: dat vader of moeder worden is als het leven zelf. Je denkt dat je het in de hand hebt, maar het wordt altijd een puinhoop. Wij sukkelaars doen allemaal rethard ons best. We rommelen maar wat aan, als ouder en als mens.

Opvoedboeken zijn er genoeg, blaadjes over ‘het wondertje in je buik’, het barst ervan. Met deze bundel wil ik daar een andere boodschap aan toevoegen:

we hebben allemaal geen idee. En dat geeft niets, want met genoeg vissticks en een bak vol liefde worden ze vanzelf groot. Onze koters, die ons verbazen, woedend maken en ontroeren. En dat is soms best een stukje waard.

PS: Dat over die banaan in de gang is trouwens waar. Maar zelfs dat komt goed.

PIEMOL

Het is allemaal onze schuld, realiseer ik me als ik bij de juf sta, starend naar mijn schoenen. Dat je kind strafregels krijgt, is al erg. Ik wist niet eens dat die nog bestonden, maar goed, het zou best kunnen werken als minderjarig geboefte twintig keer onder elkaar moet opschrijven wat het niet meer mag doen. Maar nu Miró zelf zo'n blaadje bij elkaar heeft moeten kriebelen vind ik het minder. Vooral vanwege de inhoud. De eerste strafregels die mijn oudste namelijk heeft moeten schrijven luiden niet: 'Ik mag niet kletsen' of 'Ik zal nimmer ondersteboven in mijn stoeltje hangen'. Nope. Er staat, eindeloos herhaald: 'Ik hou mijn piemel in mijn broek'. Natuurlijk, we hebben het er zelf naar gemaakt. Wij hebben namelijk een nogal losjes piemelbeleid. In een huishouden waar ik naast de negentien jaar oude poes de enige vrouw ben, kijk ik niet meer vreemd op van een testosteron gedreven oerkreet of een olijk langs bungelende slurf. Toen een mevrouw van het consultatiebureau ooit over Róman opmerkte dat hij wel erg geïnteresseerd was in

zijn situatie daar beneden, bromde ik schouderophalend: ‘Wat dacht je dan? Hij heeft een pik en hij is er blij mee.’

We hebben hier thuis ook weinig moeite met naakt. Dus dat hier wekelijks een nationale pikkencompetitie wordt gehouden, soit. Slechts één keer werd het François te gortig. Miró en Róman zaten wijdbeens op de bank tegen elkaar op te bieden. ‘Kijk, ik heb echt een groooooote piemol.’ ‘Neeeeee, ik heb een groooooote piemol.’ Het ging al een halfuur zo door, totdat François er niet meer tegen kon. Hij liep langs, liet plotsklaps zijn joggingbroek zakken en bromde: ‘Nee, mannen. DIT is pas een grote piemel.’ Verbijsterd vielen hun mondjes open. Het was daarna zeker een kwartier stil in huis, wat een unicum te noemen is.

Maar ja, nu zitten we ermee. Door die vrije penismoraal heb ik een potloodventertje gecreëerd dat het leuk vond om met twee vriendjes midden in de klas zijn zakje te laten zien. Ik mompel een halfbakken excuus tegen de juf en wissel ’s avonds een hartig woordje met Miró. Dat was onnodig, want strafregels schrijven blijkt nog altijd wonderbaarlijk effectief. Zodra tegenwoordig het woord piemel in huis valt, blèrt Miró keihard: ‘IN JE BROEK!’ Ik heb zijn toekomstige vriendinnetjes heel wat uit te leggen.

VOGELTJE

Wat heb ik nu gedaan? Hij is er al. Ik ben bevallen. Drie weken te vroeg. Ik heb me er helemaal niet op voorbereid.

O god, alles doet pijn. O hemel, deze blijft toch wel leven? Heb ik erg gescholden? Die Marokkaanse coassistent zag wat bleek om zijn neus. Het was zijn eerste bevalling zeiden ze. Tering, en het is ook nog ramadan, die arme jongen. Ik heb het zo koud. Mijn buik is weg. Leeggeprikte ballon. Wat is François schor. Volgens mij heeft-ie harder geschreeuwd dan ik. Wat een bloed allemaal.

Ach vogeltje toch, klein vogeltje. Hij heeft het zo zwaar gehad. Ik durf hem bijna niet te aaien. Wat ligt-ie stil. Hoezo wordt-ie nu blauw? O nee, ze nemen hem bij me weg, ze moeten hem controleren. Waarom kijken ze zo bezorgd, waarom gingen ze op een draffe met hem de kamer uit? Hij komt toch wel weer terug? Hij mag nooit meer weg. Hij zal toch wel goed zijn?

Nee, natuurlijk niet, het gaat niet goed. Bij ons gaat dit niet goed. Waarom huil ik eigenlijk niet? Zou ik niet in paniek moeten raken? Ik kan alleen maar lig-

gen. Ik moet François geruststellen. En mijn ouders. Maar ik weet niet wat ik zeggen moet. Dit gaat niet goed.

O, gelukkig daar is-ie weer. Loos alarm? Helemaal gezond? Hoe kan dat nou? Helemaal gezond, helemaal gezond, mijn vogeltje. En nu allemaal weg, die witte jassen. Mijn kamer uit. Ik ontferm me over hem. Ik ontferm me alleen maar over hem. Ik heb alleen geen idee hoe je zo'n luier omdoet.

Lieve Miró. Wat waren we broos vier jaar geleden, hè. Ik zie je nog liggen als een propje op mijn buik. Je zag eruit als musje dat tegen een autoruit gevlogen was. Je neus stond scheef, je ogen waren dik, je blik vertroebeld. Mijn eigen blik op die eerste foto's is een tikje waanzinnig. Mijn pupillen zo groot, mijn haar zweetnat. Ik voelde me heel helder. Maar ik was volslagen in de war.

Dat gevoel bleef die eerste weken flink hangen. Niet alleen bij mij maar ook bij je vader. Pas na een jaar durfden we aan elkaar te bekennen dat we allebei diverse keren per nacht naar het wiegje slopen om onze hand op je wang te leggen. Oef, gelukkig, niet koud, niet versteend, je leefde nog. Wij leefden nog. Maar wat waren we kwetsbaar.

En moet je nu eens zien. Mijn blonde, grote kleuter. Die me vanmorgen nog heel wijsneuzerig zei: 'Mama, jij hebt mij gekocht en toen kwam ik in jouw buik en toen werd ik geboren.' We moeten maar

eens denken aan seksuele voorlichting. Hoewel, ik moet er helemaal niet aan denken.

Ik kijk naar je nu je met je nieuwe racebaan speelt. Ik pak je vast. Even kruip je dicht tegen me aan en is het weer als toen je pas geboren was en je je kopje voor het eerst tegen mijn sleutelbeen legde. ‘Kijk eens mama, wat een vette racewagen!’ Ik knik. Ja, vogeltje. Morgen ga je voor het eerst naar school. Je rugtasje staat al klaar in de gang. Ik sla mijn vleugel om je heen.

FOKSCHAAP

Ze kijkt me indringend aan, de juf van mijn oudste. ‘Jullie zijn zeker benieuwd naar de score?’ Van wat? Mijn zoon heeft niets gezegd, schoolformaliteiten ziet hij als een hinderlijke onderbreking van Pokémonkaarten ruilen, wijsvingergraven in zijn neus en zich met veel kabaal ter aarde storten in de hoop dat een leuk meisje oog heeft voor zijn strapatsen. ‘De citotoets natuurlijk,’ roept de lerares.

De citotoets. Mijn kind is vijf. Ik ben al reuze-tevreden als hij bereid is zelf zijn kont af te vegen en rechtop in een stoel hutspot te verorberen in plaats van er ondersteboven poppetjes van te boetseren. Maar nee, in de klas zijn uitgebreid zijn taal- en rekenvaardigheden getest. ‘Maak je niet druk. Hij heeft het geweldig gedaan,’ glimlacht de juf. Ik kan niet ontkennen dat ik opluchting voel, want wat taal betreft voeden wij onze jongens uitdagend op. Over mijn eigen linguïstieke vaardigheden twijfel ik niet. Ik ben Neerlandicaresse, kofschip noch fokschap heeft voor mij geheimen. Maar ik trouwde een kneiterdyslectische Frans-Canadees die zijn

eigen Nederlands heeft ontwikkeld. Zo blijft het woord pinbaampot, eh, poonbijnpaard, ik bedoel panbompriet, néé pijnboompit, een struikelblok. Ook is het voor hem logischer te zeggen dat hij aan te eet is dan aan het eten. Mijn vriendenkring heeft deze grammaticale afwijking overigens overgenomen. Wij zijn allemaal aan te drink, aan te werk of aan te neuk (het leven in een notendop).

Het komt vast door de liefde, maar ik ben tegenwoordig dol op de creatieve oplossingen die mensen bedenken die een taal niet geheel machtig zijn. Laatst vertelde PVDA-politicus Ahmed Marcouch me dat het in zijn jeugd normaal was dat Marokkanen Amsterdamse markten aanduidden met een nummer. De Dappermarkt was souk 3, de Cuyp souk 16 en de Ten Kate souk 17. Het klonk reuze-ingenieus, maar wie had de moeite genomen een heel cijfersysteem op touw te zetten? Marcouch lachte. De nummers correspondeerden simpelweg met de tramlijn die ernaar toe ging. Overigens gebruiken velen uit de tweede en derde generatie deze aanduidingen onderling nog steeds.

Ik vind het mooi, dit soort pragmatiek. Je redden in een taal die niet de jouwe is, vereist altijd intelligentie inspanning, hoe handig je er ook in bent. Daarom word ik narrig als mensen mijn man, hoe goedbedoeld ook, toespreken als was het een éénhersencellige peuter met een gehoorprobleem.

Luid, overdreven articulerend vragen ze of hij wel Ne-der-lands ver-staat. Ja hoor, hij is je prima aan te verstaan. Hij lult wat raar, maar met zijn verstandelijke vermogens is niets mis.

Natuurlijk ben ik blij dat mijn zoon pijnboompit kan zeggen, al was het maar omdat het leven makkelijker is als je verbaal in de pas loopt dan wanneer je noodgedwongen een buitenbeentje bent. Maar hoe hij ook praat, ik zal hem altijd verstaan.

Laatst bracht ik mijn jongste van drie naar bed. Met een klein kraakstemmetje mompelde hij vlak voor hij in slaap viel: 'Mama, ik altijd hou van jou.'
Soms hoeven de woorden niet op de juiste plek te staan.

KNOPJE

Vlak bij de crèche van mijn jongste staat een stoplicht. Het is het lastigste onderdeel van de route, want ik presteer het altijd om gedachteloos op het knopje te drukken als we er zijn aangefietst. *Fatal error* natuurlijk, dat weet iedere ouder. Driejarigen hebben immers maar één doel in het leven en dat is: Zelluf Op Het Knopjuh Drukkuh. Daarom wacht ik regelmatig eindeloos tot het licht weer op rood springt zodat hij zijn vingertje kan gebruiken, waarna we opnieuw dienen te dralen tot het eindelijk groen is.

Ja, ik ben een softie, maar ik snap het simpelweg te goed. We willen allemaal zelf op het knopje drukken. Omdat we machtelozen zijn. Omdat we de illusie in stand proberen te houden dat we zeggenschap hebben. Over de wereld, ons leven.

Bovendien is fietsen door de regen met een kind dat blèrt 'Jij mag nooit meer mijn moeder zijn!' een ietwat sfeerverlagend begin van de dag.

Dus sta ik daar, afgelopen donderdag, net wakker en met mijn kop vol Parijse executiebeelden. *Charlie hebdo*, het klinkt nog steeds als een onschuldig

tekenfilmfiguurtje, maar de naam zal voor altijd
bezoedeld zijn met bloed.

Hemeltranen ketsen op het asfalt. Mijn zoon glim-
lacht verbeterd, zich in zijn brandweermannenre-
genjas beschermd wanend.

Het licht springt op groen. Ik hoor een zacht ge-
mompel. 'Nog een keer.' En waar ik normaal zou
denken: Zoek het nu maar uit met je recalcitrante
meninkjes, haal ik mijn schouders op. 'Goed dan,
nog een keer.'

Ik weet dat mensen naar ons kijken. Een tobmoe-
der, het slierthaar plakkend op haar voorhoofd, een
jongetje met zijn zuidwester. We staan stil, terwijl
het water wast. Ik wil niet dat hij mijn bedruktheid
voelt, dus zing ik. Over een olifantje. Over een bos.
Over Brandweerman Sam. Die staat altijd paraat.
Ik zing en denk stiekem alle stichtelijke woorden die
ik hem wil zeggen. Natuurlijk wachten we. Natuur-
lijk mag jij jouw gewoontes hebben, rituelen die je
zekerheid geven. Laat je er nooit van weerhouden
eigenwijs te zijn. Maar dwing niemand hetzelfde
te vinden als jij. Want je eigen weg gaan is iets
anders dan de weg van anderen blokkeren. Ook zij
die Kalasnikovs een redactielokaal binnen zeulen
doen dat omdat ze de wereld hun visie wensen op te
leggen. Ze willen op het knopje drukken. Dus halen
ze de trekker over. Zelfs Brandweerman Sam staat
dan met lege handen.

‘GROEOEOEOEOEN!’ klinkt het. Ik slik mijn preek in. Wat kan een driejarige hiermee? En dus zeg ik alleen maar kort in zijn haar: ‘Twee dingen zijn zeker, jochie. Jij mag altijd op dit knopje drukken. En ik ben voor eeuwig jouw moeder.’
Ik zet ons in beweging. We mogen gaan.

BANK

Kom eens met je vinger. Hier, toe maar. Wat bibber je. Het is ook kil, zo in de nacht. De herfst heeft zijn frisse adem tegen het raam geblazen. Ik sla mijn armen om je lijfje, jij krult je beentjes om mijn middel.

Toen je ging slapen, droeg je je piratenhoed. 'Voor als de slechteriken komen!' zei je stoer. Maar dat slechteriken zich soms in enge dromen verpakken, had je je niet gerealiseerd.

Het geeft niet. Het is vier uur. We staren naar buiten tot je beker melk warm is. Met jouw wijsvinger teken ik een rondje op het glas.

Je mompelt dat je een beetje bank bent. Ik houd zo van je versprekingen. Ik heb het ook nog niet over mijn hart kunnen verkrijgen je te verbeteren nu je continu lullie in plaats van jullie zegt. Er komt vast een moment waarop je het goed gaat doen. En wat is trouwens goed?

Daar denk ik de laatste week veel over na. Wat is goed, wat fout, wanneer doe je als ouder het juiste? Ik zag laatst een filmpje van een moeder met haar vijf maanden oude baby. De vrouw had een traumatische bevalling meegemaakt en kon zich daardoor

niet aan haar kind hechten. Ze zorgde er braaf voor, maar had het zijn hele leven niet in de ogen gekeken. Onder begeleiding van een coach leerde ze nu contact maken. Maar hoezeer ze ook naar hem lonkte, hoe hard ze zijn naam riep, het jongetje draaide consequent van haar weg.

Het raakte me. Een baby die zijn moeder niet wil zien, is vrees ik diep gekwetst.

Vorige week stonden in de kranten juichverhalen over een elfjarig Italiaantje dat als jongste uit de geschiedenis de omertà, de zwijgcode van de maffia, heeft doorbroken. Zijn getuigenis heeft tot vijftig arrestaties geleid, onder meer die van zijn vader, maffiabaas Gregorio Malvaso. Wat een held, dit kind, de officier van justitie sprong een gat in de lucht. Begrijpelijk uiteraard, maar ik kon alleen maar denken: Wat zielig.

Want de natuur heeft ervoor gezorgd dat kinderen loyaal zijn aan hun ouders. Keren ze zich van hen af, dan kan er iets verschrikkelijks zijn gebeurd.

Dat weet ik haast zeker. En toch, soms ben ik even bang dat ook ik het verkeerd doe. Zonder het me te realiseren. Dat jij je opeens van me losscheurt en ik niet weet waarom.

Zoals wij hier nu staan, in de donkere stilte, voel ik me zo met je versmolten. Heb jij dat ook? Of wil ik het voelen? En wil ik vooral ook zeker weten dat jij altijd bij mij zult blijven horen?

Ik zal je er nooit mee belasten, maar soms ben ik
ook een beetje bank. Bank dat ik het niet goed doe.
Bank dat je je ooit van me zal wegdraaien.
We leunen tegen het vochtige raamkozijn. Je stem
kraakt op de overloop. 'Mama? Ik vin jou heul lief.'
Ik kijk je aan. Ons oogvocht flikkert. Blikvangertje.
Houd me voor altijd vast.

PLUISJE

Al sinds zijn geboorte noem ik hem Pluisje. En hoewel Róman inmiddels vier is en zijn fluffy babyharen allang vervangen zijn door een stevige bruine krullenbos, is hij altijd Pluisje blijven heten. Het past hem. Hij is klein en fijntjes gebouwd, in tegenstelling tot zijn grote broer die aan het transformeren is in een bonkige spiermassa inclusief aanzet tot sixpack (door hem consequent seks-pek genoemd).

Maar Róman is onze lichtgewicht, ons Pluisje, de jongste die ik beschermen moet. Het vervelende alleen is dat hij zich niet makkelijk laat beschermen. Vanaf het moment dat hij kon praten, riep hij ‘Zelluf doen!’ en terwijl zijn broer er luiwammerig van geniet te worden bediend (‘Aaaah, doe jij mijn veters?’ ‘Mag ik een boterhammetje? In stukjes?’ ‘Veeg je mijn billen af?’), mag ik Róman niet helpen. Met niets.

Woedend wordt hij als hij het gevoel heeft geen stem te hebben. Lang hield ik het op de peuterpuberteit als hij weer eens weigerde mee boodschappen te gaan doen, twee dezelfde sokken aan te trekken, zijn

duikbril af te zetten voor hij naar school ging. ‘Nee! Ik doe het niet! Ik wil het! Zoals ik het wil!’ Hoe kwam ik aan zo’n dwarsligger? Altijd alles maar zelf in de hand willen hebben, waar was dat voor nodig, vroeg ik me vaak af.

De afgelopen weken zeurde hij dagelijks dat hij zelf naar school wilde fietsen. Nu kan hij het nog maar net en slingert erger dan een dronken zeebonk die na twee flessen jenever de straat over zwalkt, dus ik hield de boot wat af. Maar gisteren had ik op eens geen weerstand meer. ‘Weet je wat, we doen ’t gewoon, waarschijnlijk stap je na twee meter al af,’ gromde ik.

Een kwartier later klonk er luid gejoel door de straat. Naast me reed Róman, hij juichte van geluk. ‘Ik fiets! Ik fiets zelf! Ik ben vrij!’ En toen wist ik het. Dit ben ik. Ik die nooit met iemand wil meerijden maar zelf met de auto naar afspraken ga, zodat ik weg kan wanneer ik wil. Ik die het onder geen baas heb uitgehouden. Ik die mijn eigen agenda bepaal, mijn regels, mijn leven. Ik zag dat jongetje, met die knokige knietjes zichzaggend over de weg rijden, bijna vallen, zich toch weer herstellen, en zingen van geluk. Ik zag mezelf. En plots zag ik hem. Helemaal zoals hij is. Mijn Pluisje in de wind.

ROOS SCHLIKKER

Stoere ouders met humor en relativeringsvermogen opgelet: genoten van dit voorproefje? De mooiste, leukste en ontroerendste columns over moederschap van journalist en columnist Roos Schlikker zijn eindelijk gebundeld in een boek! 'Succes is een keuze' wordt er vaak gezegd, maar als je moeder of vader bent lijkt de controle vaak verder weg dan ooit. En klooiën wij eigenlijk niet allemaal maar wat aan? Op humoristische en aangrijpende wijze vertelt Roos over haar leven als moeder en het menselijk onvermogen. In *We rommelen maar wat aan* staan gegarandeerd géén succesverhalen.

Roos Schlikker is journalist en columnist bij o.a. *Het Parool*, *Kek Mama*, *Intermediair* en *Libelle*. Ze verscheen regelmatig als tafeldame bij DWDD, schuift vaak aan bij Radio 1 en schrijft scripts voor theater en de comedyserie *Bitterzoet* (LINDA.TV).

**GRATIS
VOORPROEFJE**

Meer lezen?

We rommelen maar wat aan
Roos Schlikker
€ 12,50

Kosmos Uitgevers
ISBN 978 90 215 6404 3

**Verkrijgbaar in de (online)
boekhandel en warenhuizen**